

нал с Чайковски още на идване от Русия,²⁸ а според други автори - през есента на 1867 г., когато напуска Калофер.

От края на 1866 до края на 1868 г. казашкият полк е разквартирован в Сливен по разпореждане на османското правителство, което разчитало с тази мярка да спласи българите в района, известен с бунтовното си минало. В състава на полка наред с поляци и украинци влизали и българи, чиито брой Садък паша държал да умножи, привличайки подбрани лица за офицери. Между настойчиво канените сливенци да се запишат в Казак алая, според д-р С. Табаков, бил Анастас Хаджидобрев. Ала този енергичен български патриот, тайно подпомагащ националнореволюционното движение, отказал на поканата. Съвременници споменават за отпратена подобна покана и към Хр. Ботйов, който също отказал да постъпи като офицер в полка на Садък паша. Какво е целял Чайковски с тези предложения е трудно да се установи поради следваната от него двойствена линия спрямо българското освободително движение. Несъмнен е стремежът на Чайковски и неговите офицери да привличат представители на българската интелигенция и да влияят по възможност върху нея. От своя страна, както установява д-р Табаков в труда си, някои сливенци правели също опити чрез контакти с отделни офицери - българи и поляци от Казашкият полк да ги спечелят и им вдъхнат симпатии към идеята за извоюване на българската свобода.²⁹

През 1867 г., скоро след като Ф. Тотю минава с четата си Дунава, по заповед от Цариград две роти от казак алая пристигат в Карнобат, изпратени според спомените на Димитър Душанов, за да преследват българските бунтовници, ако се появят такива в областта. В това тревожно време свързаният с революционните кръгове Д. Душанов, стар кореспондент на Раковски, учителствуващ тогава в Карнобат, е подложен на натиск от един от командирите - поляка Биговский. Представяйки се за съчувственик на борците за свобода, този офицер използвал различни предлози, за да се сближи с Душанов, в чиято лоялност към властта явно се съмнявал. Зад интереса и провокационните му въпроси прозирали желание да се добере до сведения за плановете на българските революционери. Не знаейки истинските мотиви на чужденеца, пред опасността от усложнения Душанов се принуждава да напусне Карнобат преди края на учебната година.³⁰

Междувременно потери, съставени от "казаки" на Садък паша, се оказват по следите на части от Хитовата чета в Стара планина. В дневника на Ив. Кършовски е вписан сблъсък с такава потеря, която на 29 - 30 май нападнала отделилата се група на Цонко войвода в Котленско и без малко не уловила всички водени от него момчета.³¹

Естествено, с оглед на българските въстанически действия, било от съществено значение да се неутрализира по някакъв начин казак алая. Използването в борбата с четите на това мобилно елитно подразделение на османската армия наред с обичайните потери, свиквани от близките мюсюлмански и смесени села, силно намалявало възможността на въстаниците да се задържат по-продължително в балканските усои и да осигурят тъй нужната за крайния успех свободна територия. В